

pieczęć szkoły

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2022/2023**

FIZYKA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 11 stron (zadania 1-12).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z niebieskim tuszem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych prawidłową odpowiedź zaznacz znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań znajdują się w poleceniu.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
10. W trakcie konkursu możesz korzystać z kalkulatora, linijki, ekiejki i cyrkla.

KOD UCZNIA

--	--	--

.....
*Imię i nazwisko ucznia
(wypełnia szkolna komisja
konkursowa po sprawdzeniu
pracy ucznia)*

Stopień: drugi

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	RAZEM
Liczba punktów możliwych do zdobycia	5	5	8	6	6	7	5	4	3	1	5	5	60
Liczba punktów ustalona przez szkolną komisję konkursową													
Liczba punktów ustalona po weryfikacji przez wojewódzką komisję weryfikacyjną													

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego stopnia: 51

Podpisy członków komisji:

1. Przewodniczący szkolnej komisji konkursowej – .....
2. Członek szkolnej komisji konkursowej sprawdzający pracę – .....
3. Członkowie wojewódzkiej komisji weryfikującej pracę – .....

Zadanie 1. (5 p.)

Wyraź wartość wielkości fizycznej z kolumny A w jednostce podanej w kolumnie B.

<i>A</i>	<i>B</i>
273 °C	..... K
35 kJ	..... MJ
15 min	..... h
2,5 mW	..... μW
0,4 tony	..... kg

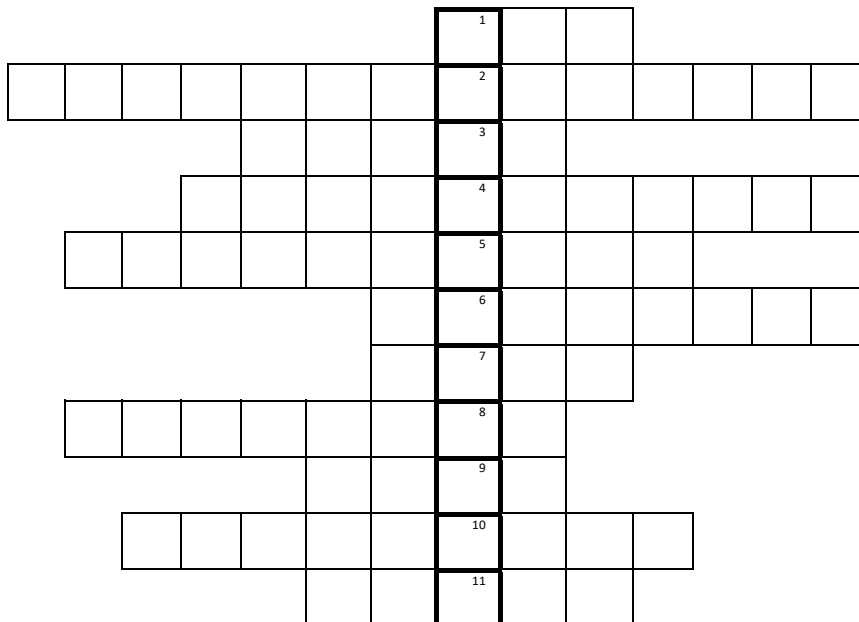
Zadanie 2. (5 p.)

Uzupełnij poniższe zdania, wpisując słowa: *wzrasta*, *maleje* lub *nie zmienia się*.

1. *Gdy samochód wjeżdża pod górę ze stałą prędkością, energia kinetyczna kierowcy ....., a jego energia potencjalna ciężkości.....*
2. *W miarę oddalania ciała od powierzchni Ziemi jego ciężar .....*
3. *W ruchu jednostajnie opóźnionym wartość przyspieszenia ..... w czasie.*
4. *Wraz ze wzrostem ciśnienia temperatura wrzenia wody .....*

Zadanie 3. (8 p.)

Rozwiąż krzyżówkę. Podaj nazwę jednostki w układzie SI wielkości fizycznej będącej hasłem krzyżówki. Ustalenie hasła nie jest oceniane, ale weryfikuje Twoje odpowiedzi.

1. Krzywa, którą określa ciało w kolejnych chwilach ruchu.
2. Zgodnie z II zasadą dynamiki jest wprost proporcjonalne do przyłożonej siły.
3. Składniki materii, które łącząc się ze sobą trwale, tworzą cząsteczki.
4. Zmiana stanu skupienia z ciekłego w stały.
5. Odkrył prawo, zgodnie z którym na każde ciało zanurzone w cieczy działa siła skierowana ku górze, której wartość równa jest ciężarowi wypartej przez ciało cieczy.
6. W układzie SI jej jednostką jest metr na sekundę.
7. Miara bezwładności ciała.
8. Służy do pomiaru ciśnienia atmosferycznego.
9. Jednostka energii w układzie SI.
10. Wielkości fizyczne, które oprócz wartości, posiadają kierunek, zwrot i punkt przyłożenia.
11. Drugi, obok ciepła, sposób zmiany energii wewnętrznej układu.

Nazwa jednostki w układzie SI wielkości fizycznej będącej hasłem krzyżówki:

.....

Informacja do zadań 4, 5, 6 i 7

W obliczeniach przyjmij przybliżoną wartość przyspieszenia ziemskiego $10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$.

Zadanie 4. (6 p.)

Kamień o ciężarze 20 N i objętości $0,0008 \text{ m}^3$ znajduje się na dnie basenu całkowicie wypełnionego wodą. Kamień podniesiono na wysokość 2 m od dna, gdzie ciśnienie hydrostatyczne wynosi 30 kPa. Gęstość wody wynosi $1000 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3}$.

- a) Oblicz głębokość basenu. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Głębokość basenu wynosi .....

- b) Oblicz wartość siły, jaką należy działać na kamień, aby utrzymywał się w spoczynku na wysokości 2 m od dna basenu. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Wartość szukanej siły wynosi .....

Zadanie 5. (6 p.)

Ciało upuszczono w próżni z pewnej wysokości nad powierzchnią ziemi. Zderzenie z podłożem nastąpiło po 0,25 s od rozpoczęcia ruchu.

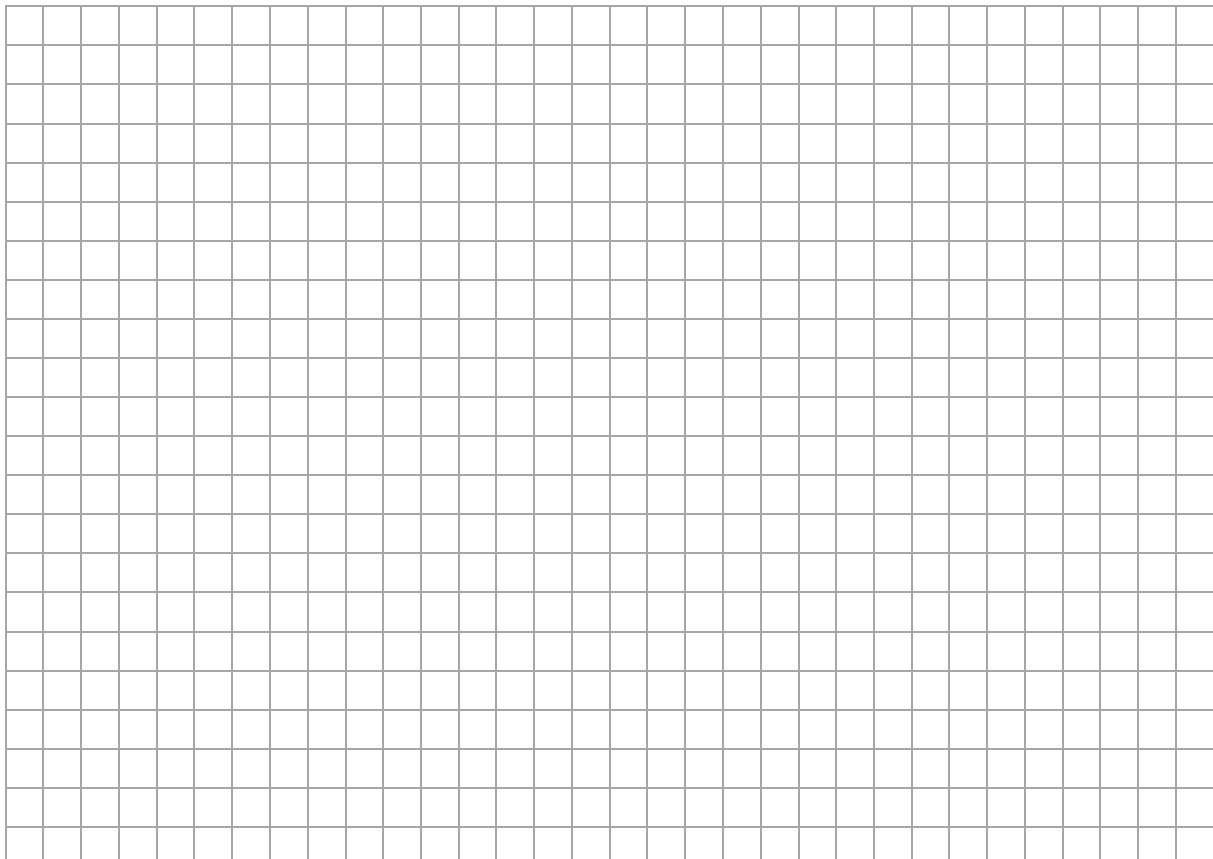
- a) Oblicz wartość prędkości, z jaką ciało uderzyło w podłoże. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Wartość prędkości ciała w momencie zderzenia z podłożem wynosi .....

- b) Oblicz wysokość, z jakiej spadło ciało. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Wysokość, z jakiej spadło ciało, wynosi .....

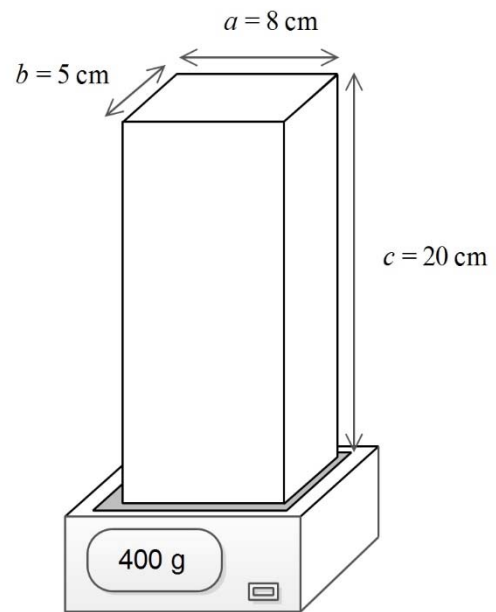
- c) Narysuj wykres wartości prędkości ciała od czasu. Wykres sporządź dla przedziału czasu od chwili rozpoczęcia ruchu do momentu zderzenia z ziemią.

Zadanie 6. (7 p.)

Prostopadłościenny klocek ustawiono na wadze. Wymiary klocka i jego masę podano na rysunku.

- a) Oblicz gęstość materiału, z którego został wykonany klocek. Uzupełnij odpowiedź.

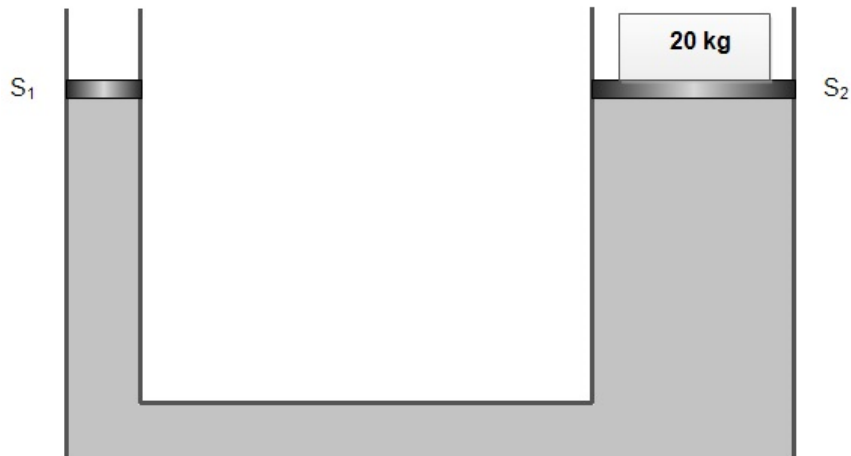

Odpowiedź: Szukana gęstość wynosi .....

- b) Oblicz ciśnienie, jakie wywiera klocek na wagę w pozycji pokazanej na rysunku. **Wynik podaj w jednostce układu SI.** Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Ciśnienie wywierane przez klocek wynosi .....

Zadanie 7. (5 p.)

W podnośniku hydraulicznym na większym tłoku o polu powierzchni przekroju $S_2 = 250 \text{ cm}^2$ ustawiono obciążnik o masie 20 kg.

- a) Podaj nazwę prawa fizyki, które stanowi podstawę działania podnośnika hydraulicznego.

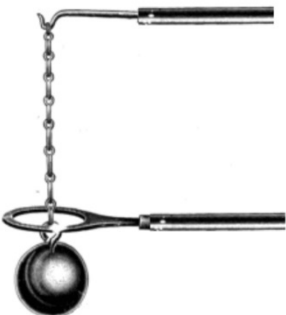
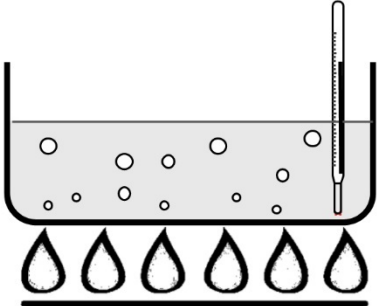
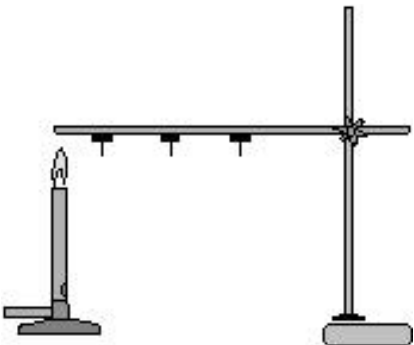
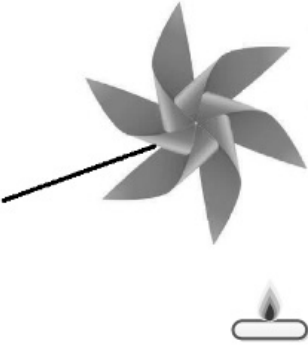
.....

- b) Oblicz wartość siły, z jaką należy działać na mniejszy tłok o polu powierzchni przekroju $S_1 = 50 \text{ cm}^2$, aby obciążnik pozostawał w równowadze. Tarcie i masy tłoków są do pominięcia. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Wartość siły wynosi .....

Zadanie 8. (4 p.)

Uzupełnij tabelę, wpisując nazwę zjawiska, które zostało zademonstrowane w opisanych doświadczeniach.

<i>Schemat doświadczenia</i>	<i>Obserwacje</i>	<i>Nazwa zjawiska</i>
	Metalowa kulka przed podgrzaniem przechodzi swobodnie przez pierścień, a po podgrzaniu w płomieniu palnika - nie przechodzi.	
	Po pewnym czasie ogrzewania w całej objętości cieczy pojawiają się pęcherzyki pary, a temperatura cieczy nie zmienia się.	
	Pinezki przymocowane za pomocą wosku do stalowego pręta odpadają kolejno podczas ogrzewania jednego z końców pręta, zaczynając od tej, która jest położona najbliższej ogrzewanego końca.	
	Wiatraczek obraca się po umieszczeniu w pewnej odległości nad płomieniem świeczki.	

Zadanie 9. (3 p.)

Pęd jest wielkością fizyczną wyrażającą się iloczynem masy m i prędkości v ciała:

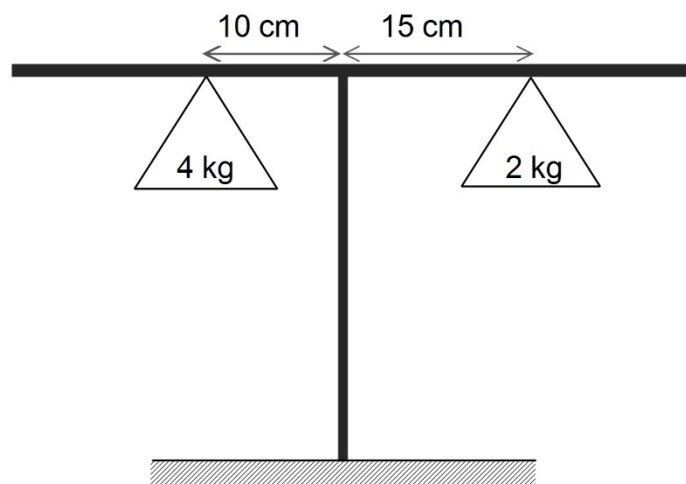
$$p = mv$$

Oblicz energię kinetyczną piłki o masie 500 g, jeśli jej pęd ma wartość $20 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}$. Uzupełnij odpowiedź.

Odpowiedź: Energia kinetyczna piłki wynosi .....

Zadanie 10. (1 p.)

Po obu stronach dźwigni dwustronnej zawieszono obciążniki o masach i w odległościach podanych na rysunku.

Wybierz odpowiednie fragmenty zdań spośród A-F, tak aby powstało zdanie prawdziwe.

Po uwolnieniu dźwigni przeważy obciążnik o masie	A. 4 kg,	a zrównoważenie dźwigni wymaga przesunięcia obciążnika o masie 2 kg	C. o 5 cm w prawo.
	B. 2 kg,		D. o 5 cm w lewo.
			E. o 10 cm w prawo.
			F. o 10 cm w lewo.

Zadanie 11. (5 p.)

Uzupełnij podane zdania, wpisując wartość liczbową w wykropkowane miejsce.

- a) Podczas bardzo powolnego wciągania ciała o ciężarze 250 N na wysokość 2 m wykonano pracę ..... J.
- b) Ciało o masie 2 kg na wysokości 1 m ma taką samą energię potencjalną ciężkości, jak ciało o masie 5 kg na wysokości ..... m względem tego samego poziomu odniesienia.
- c) Moc urządzenia, które w czasie 5 s wykona pracę 200 J wynosi ..... W.
- d) Siła nadająca przyspieszenie $2 \frac{m}{s^2}$ ciału o masie 2 kg ma wartość ..... N.
- e) Ciało poruszające się ruchem jednostajnym z prędkością $10 \frac{m}{s}$ pokona drogę 20 m w czasie ..... s.

Zadanie 12. (5 p.)

Oceń prawdziwość poniższych zdań, wpisując słowa PRAWDA lub FAŁSZ do pustej kolumny tabeli.

1.	Gęstość substancji zależy od jej temperatury.	
2.	Dwie siły działające na ciało w dwóch wzajemnie prostopadłych kierunkach mogą równoważyć się.	
3.	Zjawisko napięcia powierzchniowego jest skutkiem istnienia oddziaływań międzycząsteczkowych.	
4.	W ruchu jednostajnym po prostej pokonana droga jest wprost proporcjonalna do czasu ruchu.	
5.	Praca wykonana przy użyciu maszyny prostej jest mniejsza niż praca wykonana bez jej użycia.	

BRUDNOPIS